

IT bland individer

2009

LE0108

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	4
1.1	Statistiska målstorheter.....	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått.....	4
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	4
1.1.5	Referenstider.....	4
1.2	Fullständighet.....	5
B.2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	5
2.2.1	Urval.....	5
2.2.2	Ramtäckning.....	5
2.2.3	Mätning.....	6
2.2.4	Svarsbortfall.....	6

2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	7
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Levnadsförhållanden

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Levnadsförhållanden

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100, STOCKHOLM
Kontaktperson: Eric Hellsing
Telefon: 08-506 943 16
Telefax: 08-506 945 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	SCB
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, STOCKHOLM
<i>Kontaktperson:</i>	Eric Hellsing
<i>Telefon:</i>	08-506 943 16
<i>Telefax:</i>	08-506 945 76
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn @scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas till denna undersökning.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikbyrå Eurostat utformat frågor och definitioner. Statistiken regleras av Commission Regulation (EC) No 808/2004.

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa tillgång till och användning av Informationsteknik (IT) bland privatpersoner i Sverige. Undersökningar på samma tema har genomförts åren 2000- 2009.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är Eurostat, Näringsdepartementet, Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA), Post- och telestyrelsen (PTS) samt Stiftelsen för Internetinfrastruktur (.se).

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in med hjälp av tillägsfrågor till de telefonintervjuer som genomfördes i samband med *Arbetskraftsundersökningarna* (AKU) under april-maj 2009. Undersökningen genomförs som en urvalsundersökning.

A.13 Internationell rapportering

Mikrodata och tabeller levereras till Eurostat

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga planerade förändringar i kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Syftet med undersökningen är att belysa tillgången till och användningen av IT. Undersökningen är årlig och finansieras av Eurostat (Grants) och ett särskilt anslag från Näringsdepartementet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen belyser huvudsakligen tillgång till och användning av IT. Variablerna redovisas som andel av populationen och faktiskt antal med en viss egenskap, t.ex. med tillgång till dator i hemmet.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är individer i åldern 16–74 år som är folkbokförda i Sverige, exklusive personer intagna på anstalt, långvarigt sjuka samt de som vistas utomlands.

1.1.2 Variabler

Undersökningen är uppdelad i ett antal områden: Tillgång till teknisk utrustning, Datoranvändning, Internetanvändning, Handel och förtroende samt ett antal bakgrundsvariabler om hushållet.

1.1.3 Statistiska mått

Antals- och andelsuppgifter.

1.1.4 Redovisningsgrupper

För indelning av resultatet har kön, åldersgrupper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus, familjetyp, hushållsinkomst och födelse-land använts.

1.1.5 Referenstider

Undersökningen innehåller flera referenstider. En av referenstiderna är undersökningstillfället, dvs. våren 2009. En annan är januari – mars 2009. En tredje är april 2008 till mars 2009. Slutligen frågas om en viss användning skett någon gång över huvudtaget.

1.2. Fullständighet

Individens användning av datorer och Internet är ett omfattande område som endast delvis kan belysas i en urvalsundersökning.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Bakgrundsvariablerna om familjetyp och hushållsinkomst ingår i undersökningen. De övriga bakgrundsvariablerna hämtas från register. Kön, ålder och födelse-land hämtas från registret över totalbefolkningen. Utbildningsnivå hämtas från utbildningsregistret. Dessa bedöms hålla en hög kvalitet. Undersökningens resultatens kvalitet är beroende av ramtäckning, urval och svarsbortfall.

2.2 Osäkerhetskällor

Utöver ovan nämnda felkällor kan i enstaka fall misstolkning av svar ske vid intervjun.

2.2.1 Urval

Urvalsramen för undersökningen är SCB:s register över totalbefolkningen. Vid urvalsdragningen sker en indelning i strata efter kön, ålder och län. Ett slumpmässigt urval som är proportionellt till storleken på strata dras ur varje stratum. Urvalet är en del av *Arbetskraftsundersökningarnas* (AKU) ordinarie urval. AKU genomförs en gång per månad med ett bruttourval om cirka 21 500 individer. Detta urval består av rotationsgrupper varav en del förnyas varje månad. I de rotationsgrupper som tillkommer görs förstagsintervjuer. I urvalet till IT bland individer 2009 ingår inte personer i den första och sista rotationsgruppen. I undersökningen exkluderas individer som är intagna på anstalt, långvarigt sjuka samt vistas utomlands. En mer detaljerad beskrivning av urvalsförfarandet till AKU finns på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Urvalsfelet beror på att resultaten endast baseras på ett urval av individer. Urvalsfelet i denna undersökning bör vara litet då urvalet är relativt stort. Vid nedbrytning av svaren på exempelvis kön och ålder ökar dock urvalsfelet.

2.2.2 Ramtäckning

Problem med ramtäckning kan delas upp i övertäcknings- och undertäckningsfel. Övertäckningsfel innebär att urvalet innehåller individer som ej uppfyller de definierade urvalskriterierna. De individer som var övertäckning ingår inte i resultatredovisningen. Övertäckning kan t.ex. bestå av att personer som är äldre än 74 år och som kommit med i urvalet.

Undertäckningsfel är allvarigare och innebär att vi i urvalet missar att få med delar av populationen vi är intresserade av att undersöka. I IT bland individer 2009 är effekten av täckningsfelet generellt sett liten då urvalsramen är Registret

över totalbefolkningen, RTB, vilket håller en hög kvalitet. I åldersgruppen 65-74 år har i tidigare undersökningar nästan uteslutande personer som fortfarande förvärvsarbetade ingått i undersökningen. Detta innebar dels att osäkerheten för denna grupp var betydligt större än för övriga åldersgrupper och dels en överskattning bl.a. av antalet dator- och Internetanvändare i gruppen. Från och med undersökningen avseende år 2007 har den tidigare skevheten i urvalet rättats till, osäkerheten har därmed minskat liksom den tidigare överskattningen.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna hämtas in via datorstödda telefonintervjuer i samband med AKU:s ordinarie datainsamling. Frågorna om datorvanor har ställts till intervjupersonen efter de ordinarie AKU-frågorna. Som stöd har intervjuerna haft skriftliga intervjuarinstruktioner.

I undersökningar kan mätfel ha uppkommit genom att intervjupersonen missförstått frågan. Ett skäl till detta är att språkbruket på IT-området är flytande och förändras över tiden. Utöver detta kan en systematisk över- eller underskattning ske för vissa frågor. Svårigheter av dessa slag skall inte överdrivas men förekommer i alla undersökningar.

Indikationer på vilka frågor som varit svåra att besvara har förts vidare från intervjuerna till ansvarig utredare. De frågor som framför allt uppmärksammats i detta sammanhang är frågorna om typ av Internetanslutning och hushållsinkomst.

2.2.4 Svarsbortfall

Urvalet till undersökningen är 8 578 individer. Av dessa har 1 759 individer inte kunnat kontaktas, 1 287 vägrat att svara, 95 inte kunnat svara pga. t.ex. språkproblem och 995 av annat skäl inte svarat. I 15 fall har en indirekt intervju skett. Då dessa tagits bort är sammanlagt antal svar 4 427. Utöver bortfallet ovan förekommer det att de svarande vägrat att svara på vissa frågor. Detta bortfall är i allmänhet försumbart.

För att skatta relevanta andelar har hjälpinformation använts, där hänsyn tagits till att ett tvåfas-urval har genomförts. Första fasen avser urvalet till AKU och andra fasen ett urval av svarande i AKU. Hjälpinformation har använts i syfte att försöka kompensera för den skevhet som förmodas uppstå till följd av bortfallsfelet men även för att försöka reducera den slumpmässiga osäkerheten som urvalsförfarandet medför. I första fasen har följande hjälpinformation använts: kön, ålder, arbetslös eller ej enligt AMS, födelseland, län och bransch. I andra fasen har kön, ålder, utbildningsnivå och sysselsättningsstatus använts.

I undersökningen har antagits att bortfallet skulle ha betett sig på samma sätt som de som deltagit i undersökningen inom samma stratum, med avseende på fördelningen mellan olika svarsalternativ.

2.2.5 Bearbetning

Med denna typ av fel menas fel som uppstår i samband med datorbearbetning av undersökningens resultat. Telefonintervjuerna har gjorts med hjälp av datorstöd. Kontroller av uppgifternas rimlighet och konsistens finns inlagda i datorprogrammet och görs direkt vid intervjutillfället. All bearbetning för att få fram resultat från undersökningen har sedan gjorts i PC. Bearbetningsfelet i denna

undersökning bedöms som litet.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i form av konfidensintervall har beräknats och redovisas i "Quality report" till Eurostat liksom i publikationen "Privatpersoners användning av datorer och Internet 2009", avsnittet Fakta om Statistiken för ett antal variabler. Till exempel för variabeln "Tillgång till Internet" är konfidensintervallens längd som lägst för totalen (± 1 %) och högst för gruppen arbetslösa (± 4 %).

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen sedan år 2000 och avsikten är att den även i fortsättningen ska genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Telefonintervjuerna genomfördes i april-maj 2009. Bearbetningar av materialet och punktskattningar har därefter tagits fram.

3.3 Punktlighet

Ett första resultat publicerades den 2 november 2009 och ett mer fullständig resultat i form av rapporten "Privatpersoners användning av datorer och Internet 2009" den 19 januari 2010.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har olika fokus olika år och därmed delvis olika frågor. Jämförbarheten över tiden begränsas därför till vissa grundläggande frågor som varit oförändrade mellan åren. Vidare gör den snabba utvecklingen på IT-området att jämförelser försvåras.

I åldersgruppen 65-74 år har i tidigare undersökningar (före 2007) nästan uteslutande personer som fortfarande förvärvsarbetade ingått i undersökningen. Detta innebar dels att osäkerheten för denna grupp var betydligt större än för övriga åldersgrupper och dels en överskattning bl.a. av antalet dator- och Internetanvändare i gruppen. Från och med undersökningen avseende år 2007 har den tidigare skevheten i urvalet rättats till, osäkerheten har därmed minskat liksom den tidigare överskattningen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Bortsett från den skevhet som rått i urvalet för 65-74-åringar fram till och med 2006 bedöms jämförbarheten mellan grupper god över tiden. Statistiken är i princip jämförbar med de övriga studier som genomförts av andra EU-länder. Det är dock stora skillnader mellan svarsfrekvenserna i dessa undersökningar

och även vissa skillnader i täckning, metodik m.m.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom denna undersökning är individbaserad och innehåller uppgifter på personnummer nivå, går den bra att sammanvända med annan statistik med uppgifter på samma nivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland individer 2009 redovisas i SCB:s databaser, på SCB:s webbplats samt av Eurostat. Databasen och webbplatsen nås via www.scb.se

5.2 Presentation

Några grundläggande uppgifter presenterades i SCB:s statistiska databaser den 2 november 2009. En rapport samt tabeller och diagram presenterades på SCB:s webbplats den 19 januari 2010. Resultat lades också ut på Eurostats webbplats http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/introduction den 8 december 2009.

5.3 Dokumentation

Viss ytterligare dokumentation finns i rapporten "Privatpersoners användning av datorer och Internet 2009" samt i de rapporter som lämnas till Eurostat (Quality report och Metadata).

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskar, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Personnummer lämnas dock aldrig ut av sekretesskäl.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Eric Hellsing, tfn 08-506 943 16, Clara Arrhenius, tfn 08- 506 948 74 och Daniel Ewerdahl, tfn 08-506 941 34, Enheten för Investeringar, FoU och IT, SCB, Box 24 300, 104 51 Stockholm.